IN THE HIGH COURT FOR ZANZIBAR

HOLDEN AT VUGA

CIVIL APPEAL NO.43 OF 2017

(FROM CIVIL APPEAL NO.22 OF 2016 OF APPELLATE KADHI'S COURT – VUGA, AND FROM CIVIL CASE NO. 683 OF 2015 DISTRIC KADHI - MWANAKWEREKWE)

1. AHMADA KHATIB MAULID … … MKATA RUFAA
2. HAJI KHATIB MAULID
3. DAUD KHATIB MAULID
4. SAIDA KHATIB MAULID

DHIDI YA

1. YAKOUB KHATIB MAULID …WAPINGA RUFAA
2. OTHMAN KHATIB MAULID
3. ZAITUNI KHATIB MAULID
4. FATMA KHATIB MAULID
5. ASHA KHATIB MAULID
6. MWANAATE KHATIB MAULID
7. RAYA KHATIB MAULID
8. MWATIMA KHATIB MAULID
9. KATIBU MTENDAJI KAMISHENI YA WAKFU NA MALI YA AMANA

HUKUMU

TAREHE YA UAMUZI: 21.12.2017

MBELE YA: MHESH. ISSA, A. A., J

SHEIKH SAMEER ZULFIKAR

SHEIKH SALEH HAKIM

SHEIKH JUMA FAKIH

SHEIKH UWESU MACHANO

Hukumu hii inahusiana na rufaa ilizowasilishwa Mahakamani na kupewa namba 43 ya mwaka 2017. Rufaa hii iliwasilishwa na Ahmada Khatib Maulid na wenzake watatu dhidi ya Yakoub Khatib Maulid na wenzake wanane akiwemo Katibu Mtendaji Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana. Rufaa hii inapinga uamuzi uliotolewa na Mahakama ya Kadhi wa Rufaa chini ya Naibu Kadhi Mkuu Shk. Hassan Othman Ngwali tarehe 30.03.2017.

Kwa ufupi rufaa hii inatokana na kesi ya Madai Nam. 683 ya 2015 iliyoanzia katika Mahakama ya Kadhi wa Wilaya Mwanakwerekwe ambayo ilisikilizwa na Sk Abdulrahman Omar Bakar na kutolewa uamuzi tarehe 29.4.2016. Mdai katika kesi hiyo alikuwa ni Ahmada Khatib Maulid na wenzake watatu dhidi ya Yakoub Khatib Maulid na wenzake wanane. Madai katika kesi hiyo yanahusiana na mirathi ya marehemu Khatib Maulid ambapo Wakata rufaa walitoa maelezo yao katika hati ya madai kwamba marehemu aliacha banda moja na kiwanja kilichoambatana na banda hilo liliopo Tomondo, Unguja. Wakata rufaa walidai warithishwe mali hizo. Kadhi wa Wilaya baada ya kusikiliza kesi hiyo alitoa uamuzi wake tarehe 29.4.2016 kama ifuatavyo:

1. Mahakama iliona hakuna mgogoro baina ya Wadawa kuhusu mali aliyoacha marehemu baba yao na hivyo Mahakama iliamuru banda hilo liuzwe kwa shilingi milioni 14 na yeyote kati ya Wadawa mwenye mteja wa kiasi hicho ampeleke Mahakamani kwa mauzino ndani ya kipindi cha miezi isiozidi mitatu. Ikiwa itashindikana kuuzwa ndani ya kipindi hicho Mahakama itamuamrisha Dalali wa Kumekucha asimamie uuzaji wa banda hilo kwa bei yoyote ili kila mrithi apate haki yake.

2. Kuhusiana na Mpinga Rufaa Nam 2 ambae anaishi kwenye banda hilo Mahakama iliamua alipe kodi ya Sh 50,000 kwa kila mwezi kwa kipindi atakachoishi kwenye banda hilo kabla ya kugaiwa mirathi, na kama atashindwa kulipa ahame au akatwe kwenye mirathi wakati wa kugawana mirathi.

3. Mahakama imekataa ombi la Wadai kuweka mali ya marehemu wakfu mpaka watakapokubaliana warithi wote isipokuwa baada ya kugaiwa mirathi wadawa wowote wale wanaotaka kuweka wakfu wanaweza kufanya hivyo.

Wakata Rufaa hawakuridhika na wa Kadhi wa Wilaya na hivyo kukata rufaa katika Mahakama ya Kadhi wa Rufaa. Rufaa hiyo ilisikilizwa na Naibu Kadhi Mkuu ambae baada ya kusikiliza rufaa hiyo alitoa hukumu yake tarehe 30.3.2017 na kukubaliana na hukumu ya Kadhi wa Wilaya na kusema ikiwa Wadaawa wanataka kununua nyumba hiyo kwa kiwango hicho cha milioni 14 basi kipaumbele apewe Mpinga Rufaa nam .2 kwa sababu anaishi humo, na yeyote anayetaka kununua atakabidhiwa baada ya miezi mitatu ili kumpa nafasi anayeishi humo kutafuta sehemu nyengine ya kuishi.

Wakata Rufaa hawakuridhika na hukumu hiyo na waliamua kukata rufaa Mahakama Kuu. Katika Rufaa hii wamewasilisha hati yao ya rufaa ikiwa na sababu tatu za rufaa kama ifuatavyo:

1. Kwamba Mh. Kadhi wa rufaa amejipotosha kisheria kwa kuamuru kuwa banda moja lirithiwe na kipaumbele apewe mpinga rufaa nam. 2 ilhali marehemu aliacha mabanda mawili na kila banda likiwa na eneo lake.

2. Kwamba Mh. Kadhi wa rufaa amejipotosha kisheria kwa kutoa tathmini ya banda Tsh 14,000,000 huku akishindwa kupeleka suala la tathmini ya mali kwenye vyombo vilivyopewa mamlaka hio.

3. Kwamba Mh. Kadhi wa rufaa ameshindwa kuangalia uhalali wa eneo linalotaka kurithiwa kwa kutotaka kupatiwa karatasi ya asili ambayo marehemu KHATIB MAULID OTHMAN alinununua eneo hilo.

Mahakama hii iliwasikiliza Wadaawa kuhusiana na rufaa hii. Kwa upande wa Wakata Rufaa waliwakilishwa na Mkata Rufaa Nam. 1, Ahmada Khatib Maulid, Wapinga Rufaa nam 1. Mpaka 8 waliwakillishwa na Mpinga Rufaa Nam. 2, Othman Khatib Maulid na Mpinga Rufaa nam. 9 aliwakilishwa na Assaa Jaffar.

Mkata Rufaa nam. 1 alieleza kuwa wao wapo matumbo matano ambayo ni baba mmoja, na wanachoomba ni kuwa warithishwe kwani huko wanakotoka hawakurithishwa. Amepewa kipaumbele mtu mmoja wakati wao wapo wengi. Vile vile alieleza kuwa mirathi yao inakaliwa na matumbo mawili, matumbo matatu

hayatumii mirathi hiyo. Mirathi wanayoidai ni banda na nyumba, lakini walipoenda wakfu wenzao walikataa kutoa karatasi ya umiliki wa eneo hilo. Karatasi iliyotolewa wao hawaifahamu ambayo imedaiwa ndio ya marehemu baba yao. Karatasi ya ununuzi wa eneo haikutolewa, na Kadhi aliridhika na karatasi iliyotolewa na kuwapa haki Wapinga Rufaa.

Kwa upande wa Mpinga Rufaa Nam. 2 yeye alikubali kuwa wapo matumbo 5 na hapa Mahakamani matumbo 4 wapo. Alieleza kwamba mirathi ilianza kwa kaka yao na walikubaliana kuwa banda lililoambatana na kiwanja liuzwe. Yeye alikubali kulinunua kwa ajili ya familia ili ndugu zake wanawake wafaidike. Wakata Rufaa walitia thamani ya 6,500,000 na alianza kulipa na hesabu ilifanywa kila mtu apate kiasi gani.

Kuhusu nyumba inayodaiwa alieleza kuwa nyumba hiyo ni ya kaka yao, Yakoub Khatib Maulid ambaye amejenga pembeni mwa baba yao. Kaka yao nyumba hiyo ni mali yake na ana hati ya umiliki. Yeye alijenga nyumba hiyo ili awe karibu na baba yao. Alieleza kuwa waliitwa Mambo msiige kwa ajili ya mirathi na walikubaliana kuwa nyumba hiyo irithiwe na inunuliwe ndani ya familia. Kuhusu karatasi alieleza kuwa ni kweli karatasi ipo na wameitoa Mahakamani ilipotakiwa. Nyumba inayodaiwa alieleza kuwa haiomo ndani ya eneo la baba yao.

Kwa upande wa Mpinga Rufaa Nam.9 yeye alieleza kuwa kiini cha mgogoro ni mali aliyoacha marehemu. Hakukuwa na ubishi kuhusiana na banda lakini Wakata Rufaa wanasema pia kuna nyumba jambo ambalo linapingwa na Wapinga Rufaa. Alieleza kuwa wao wanasubiri waambiwe ni ipi mali ya marehemu.

Mkata Rufaa Nam. 1 katika majibu yake alieleza kwamba baba yao alipofariki kulikuwa na mabanda mawili lakini hati halisi ya baba yao lazima ipatikane na itolewe Mahakamani ndio watajua eneo la mirathi. Alipoulizwa na Mahakama alieleza kwamba katika Mahakama ya Kadhi wa Wilaya alidai banda na kiwanja na anakiri kuwa ni vya baba yao. Kuhusu karatasi alipoulizwa alisema yeye karatasi halisi hana wanayo Mpinga Rufaa Nam. 3.

Baada ya kusikiliza wadaawa katika shauri hili na baada ya kupitia mwenendo wa kesi katika Mahakama za Kadhi wa Wilaya na Kadhi wa Rufaa na kusoma hukumu zao, ni wazi kwamba suala la banda na kiwanja kilichoambatana na banda halina

mzozo na Wadaawa wote wanakubaliana kwamba ni mali ya marehemu Khatib Maulid, na Makadhi wote wamekubaliana na suala hili. Vile vile ni wazi kwamba dai la nyumba kuwa pia imo ndani ya mirathi ya marehemu dai hili halikuwepo katika Mahakama ya Kadhi wa Wilaya na hivyo Kadhi wa Wilaya hakulitolea maamuzi yoyote. Hata katika rufaa iliyowasilishwa mbele ya Kadhi wa Rufaa dai la nyumba pia halikuwemo na hivyo Kadhi huyo hakulitolea maamuzi suala hilo.

Dai la nyumba kwa mara ya mwanzo limeibuka mbele yetu ambapo ni katika rufaa ya pili. Huu si utaratibu wa kawaida kuzusha jambo jipya wakati wa rufaa. Suala hili lilipaswa liwasilishwe mbele ya Kadhi wa Wilaya na Kadhi wa Rufaa na litolewe uamuzi kabla ya kuja Mahakama Kuu.

Hata hivyo katika kuliangalia suala la nyumba hiyo ambayo Mkata Rufaa anaidai kuwa ilikuwa ya marehemu baba yao Mkata Rufaa nam. 1 hakuwa na kielelezo chochote cha kuthibitsha hilo zaidi ya maneno yake. Hata Mahakama ilipomuuliza kuhusu hiyo karatasi anayoidai yeye alieleza kwamba yeye hana na wala hajawahi kuiona. Lakini alitilia nguvu kuwa karatasi hiyo imo mikononi mwa Wapinga Rufaa.

Wapinga Rufaa kwa upande wao wameeleza kuwa nyumba hiyo inayodaiwa ni ya Mpinga Rufaa Nam. 2 na ana hati kamili za umiliki. Nyumba hio haikuwa ya baba yao. Kuhusu karatasi inayodaiwa na Wakata Rufaa wao walieleza kuwa hawaifahamu na hawana karatasi hiyo. Karatasi waliyonayo ni ile inayoonyesha umiliki wa banda la baba yao na wao waliitoa karatasi hiyo Mahakamani.

Mahakama hii baada ya kuzingatia hoja hizo inaona kwamba Wakata Rufaa wameshindwa kuthibitisha umiliki wa nyumba hiyo kuwa ni mali ya baba yao na kuwa inafaa kuingizwa katika mirathi. Hivyo, inaitupilia mbali hoja ya nyumba hiyo kumilikiwa na marehemu Khatib Maulid.

Mahakama hii inaikataa ruaa hii na inakubaliana na maamuzi ya Kadhi wa Rufaa kuwa banda na kiwanja kilichoambatana na banda ni mali za marehemu na mirathi ifuate katika mali hizo kwa kuuzwa kama yalivyo maelekezo ya Kadhi wa Wilaya na Kadhi wa Rufaa.

Hii ni hukumu iliyotolewa na Mahkama hii.

(Imes.) Abdul-hakim A. Issa Jaji

21/12/2017

(Imes.)

Sk. Sameer Zulfikar

(Imes.)

Sk. Juma Fakih

(Imes.)

Sk. Saleh Hakim

(Imes.)

Sk. Uwesu Machano

MAHKAMA

Hukumu hii imesomwa leo tarehe 21/12/2017 mbele ya mkata rufaa, mpinga rufaa hakuwepo.

(Imes.) Abdul-hakim A. Issa Jaji

21/12/2017

Nathibitisha kwamba hii ni nakala halisi ya hukumu

……..

MRAJIS

MAHKAMA KUU, ZANZIBAR